

Iktatószám: 54774-3/2019.

Ügyintéző:

Tárgy:

az OTP Bank Nyrt.-vel szemben felügyeleti intézkedések és bírság szankció alkalmazása

H-JÉ-I-B-68/2019. számú határozat

Az **OTP Bank Nyilvánosan Működő Részvénytársaságnál** (székhely: 1051 Budapest, Nádor utca 16.) (**Bank**) lefolytatott, a Bank és az összevont alapú felügyelet alá tartozó egyes leányvállalatai, az **OTP Jelzálogbank Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (székhely: 1051 Budapest, Nádor utca 21.) (**Jelzálogbank**), az **OTP Faktoring Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (székhely: 1066 Budapest, Mozsár utca 8.) (**Factoring**), az **OTP Lakástakarékpénztár Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (székhely: 1051 Budapest, Nádor utca 21.) (**Lakástakarék**), az **OTP Ingatlanlízing Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (székhely: 1012 Budapest, Vérmező út 4.), a **Merkantil Váltó és Vagyonbefektető Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (székhely: 1051 Budapest, József Attila utca 8.), a **Merkantil Car Gépjármű Lízing Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (székhely: 1051 Budapest, József Attila utca 8.) és a **Merkantil Ingatlan Lízing Zártkörűen Működő Részvénytársaság** (székhely: 1051 Budapest, József Attila utca 8.) (az utóbbiak együtt **Leányvállalatok**, a Bank és a Leányvállalatok együtt **Bankcsoport**) tekintetében összevont alapú felügyeleti ellenőrzést is magában foglaló ellenőrzési eljárás során a Magyar Nemzeti Bank (székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9., telephely: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39.) (**MNB**) a következő

határozatot

hozza.

- I. Az MNB kötelezi a Bankot, hogy a pénzügyi szolgáltatási tevékenysége végzése során a jogszabályoknak való maradéktalan megfelelés érdekében az alábbi felügyeleti intézkedéseknek tegyen eleget.
 - 1.1. A vállalatirányítás területén legkésőbb 2019. június 30. napjáig, az 1.1.4. és 1.1.5. pont tekintetében legkésőbb 2019. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
 - 1.1.1. a Kockázatvállalási-kockázatkezelési Bizottsága rendszeresen vizsgálja meg a jogszabályban előírt szempontokból a Javadalmazási politikáját;
 - 1.1.2. gondoskodik az összeférhetlenségi nyilatkozatok nyilvántartásának naprakészségéről és valamennyi munkavállalója esetében az összeférhetlenségi nyilatkozatok kitöltéséről;
 - 1.1.3. dokumentált módon vizsgálja felül a lejárt felülvizsgálattal rendelkező belső szabályzatait, és alakítson ki olyan felülvizsgálati folyamatot, amely biztosítja, hogy legalább a kötelező véleményező és a jóváhagyásra jogosult személy, testület bevonásával, a Belső Szabályozás Rendjében meghatározott rendszerességgel, érdemi és hatékony szabályozás-felülvizsgálat történjen, amely dokumentált és auditálható, és a folyamat kialakításánál törekedjen arra, hogy nemcsak a megtörtént, hanem a folyamatban lévő és az elvégzetlen felülvizsgálatok is riportálhatók, nyomon követhetők legyenek;
 - 1.1.4. a) alakítson ki olyan szervezeti kereteket és eljárást, amelyek biztosítják a teljeskörű csoportszintű kockázati kontrollt, és ennek keretében allokáljon megfelelő erőforrást a csoportszinten implementálandó belső szabályzatok felügyelésére, ellenőrzési tevékenységére és nyomon követésére, továbbá a kialakításra kerülő folyamatot építse be a belső szabályozásába;
 - b) a belső szabályzatának megfelelően gondoskodik arról, hogy a Leányvállalatai szabályozottsági szinten is a Bank elvárásai szerinti elveket alkalmazzák a tőkebefektetések kezelése tekintetében;
 - 1.1.5. a Kockázatvállalási Stratégiájában megfogalmazott csoportszintű szabályozói eszköztár figyelembevételével aktualizálja a Belső Szabályozás Rendjét a valós, gyakorlati tapasztalatok alapján elvárt igényeknek megfelelően, valamint a csoportszintű alkalmazásuk érdekében egészítse ki az abban rögzített elvárásokat;

- 1.1.6. a belső szabályzatainak módosítását a Belső Szabályozás Rendjében meghatározottaknak megfelelően kizárólag egységes szerkezetben, új számozással történő közzététellel valósítsa meg, a módosítás alapját képező szabályozó dokumentum egyidejű hatályon kívül helyezése mellett.
- 1.2. A hitelkockázatok területén legkésőbb 2019. június 30. napjáig, a 1.2.1. és a 1.2.7. pontok tekintetében legkésőbb 2019. december 31. napjáig, a 1.2.2. pont tekintetében pedig legkésőbb 2019. szeptember 30. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
 - 1.2.1. az ügyfélcsoportképzésre vonatkozóan dolgozzon ki hatékony eljárásrendet a teljes folyamatban érintett szerepkörök feladatainak és felelősségeinek tisztázása mellett, valamint alakítsa ki ügyfélcsoportképzésre vonatkozó belső szabályzatait és folyamatait úgy, hogy a magánszemély tulajdonos ügyfelek is kerüljenek bevonásra a vállalati ügyfélcsoportba, ezeket a szabályzásait léptesse életbe és alkalmazza, továbbá biztosítsa annak megfelelő leányvállalati implementációját;
 - 1.2.2. dolgozzon ki az azonos régióbeli ügyfelekkel szembeni kitétségek koncentrációjának kezelésére vonatkozó eljárásrendet a teljes folyamatban érintett szerepkörök feladataira és felelősségére is kiterjedően, a szabályozást léptesse életbe és alkalmazza;
 - 1.2.3. vizsgálja felül és módosítsa szegmentációs gyakorlatát, egyúttal biztosítsa mindenkor érvényes és hatályos döntéseinek, valamint az általa vezetett nyilvántartások adattartalmának konzisztenciáját;
 - 1.2.4. maradéktalanul tegyen eleget a jogszabályban előírt éves ügyfélminősítési kötelezettségének;
 - 1.2.5. a) mindenkor biztosítsa a jogszabályváltozások határidőre történő átvezetését a belső szabályzataiban, és biztosítsa ugyanezt a Bankcsoport összes érintett intézményénél;
b) a követelésminősítés és értékvesztés képzés folyamatára vonatkozóan dolgozzon ki egy egységes, a meghatározott feladatok ellátására, a hatáskörökre, a határidőkre és a felelősökre, a folyamatba épített kontrollpontokra, valamint a jóváhagyási és a felülbírálati folyamatra is kiterjedő részletes szabályokat tartalmazó, folyamatszempléletű eljárásrendet, azt léptesse életbe és alkalmazza;
 - 1.2.6. a megtakarítással kombinált hiteltermék esetében a megtakarításnál jelentkező késedelem mértéke is kerüljön figyelembevételre a követelésminősítésnél és az értékvesztésképzésnél is;
 - 1.2.7. a jogszabállyal összhangban gondoskodjon a fedezet allokáció megfelelőségéről, és ennek keretében végezze el az allokációs folyamat automatizálását;
 - 1.2.8. erősítse meg a fedezetek rendszeres értékelésének folyamatát, és az újraértékelésig a belső szabályozásával összhangban álló értéken tartsa nyilván a fedezeteket az alkalmazott rendszereiben;
 - 1.2.9. a jogszabályi feltételek bekövetkezése esetén a belső szabályozásával összhangban végezze el az ügyletek default státuszba sorolását;
 - 1.2.10. az átvett eszközeit minden esetben legfeljebb a jogszabályban meghatározott ideig kezelje.
- 1.3. A felügyeleti adatszolgáltatás területén legkésőbb 2019. június 30. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
 - 1.3.1. a 8PBF jelentés táblák esetében gondoskodjon azok analitikus alátámasztottságáról és megbízható adattartalmáról, szüntesse meg a főkönyv és az analitika eltérését, valamint az adatszolgáltatás előállításánál alkalmazott manuális korrekciókat;
 - 1.3.2. az F_02.00, az OF0200 és a KF4001 jelentés táblák kitöltési folyamatába építsen be olyan belső adatminőségi kontrollfolyamatot vagy kontrollpontot, amely ezen adatszolgáltatások esetében is folyamatosan biztosítja a jogszabályoknak megfelelő adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését.
- 1.4. Az informatika és információbiztonság területén legkésőbb 2019. június 30. napjáig, az 1.4.2. pont tekintetében pedig legkésőbb 2019. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
 - 1.4.1. a jogszabállyal és a belső szabályozásával összhangban végezze el az informatikai rendszer biztonsági kockázatelemzését, a nem felvállalt kockázatok kezelésére készítsen – felelősöket és teljesítési határidőket is tartalmazó – intézkedési tervet, és azt a kockázatokkal arányosan, időben hajtsa végre;
 - 1.4.2. informatikai rendszereit tegye alkalmassá az alkalmazási, produktív környezet biztonságos elkülönítésére a fejlesztési, az oktatói és a tesztelési környezettől, a kockázatokkal arányosan különítse el a belső hálózaton a különböző kritikusságú és funkciójú hálózatokat (például menedzsment, szerver, felhasználói hálózatok), továbbá alkalmazza a nem éles (vagy nem az élesnek megfelelően kontrollált) környezetekben a védendő információk anonimizálását, ezáltal biztosítsa a felhasználók kizárólag a szigorúan szabályozott szerepkörüknek megfelelő hozzáférését a védendő információkhoz;
 - 1.4.3. gondoskodjon az informatikai rendszerek szabályozott, ellenőrizhető és rendszeresen ellenőrzött felhasználói adminisztrációjáról, a végfelhasználói hozzáférés alkalmazás és infrastruktúra szintű rendszeres ellenőrzéséről, valamint a nem indokolt jogosultságok megszüntetéséről;

- 1.4.4. gondoskodjon a RPO értékek meghatározásáról és annak teszteléséről, továbbá készítsen intézkedési tervet vagy dokumentáltan vizsgálja felül azon rendszerek DR tervét, amelyek nem teljesítették az elvárt RTO időket, továbbá végezzen adatközpont kiesési DR tesztet, és hajtsa végre az IT stratégiai tervezés során feltárt, DR-vonatkozású kockázatok megfelelő kezelését biztosító intézkedéseket;
 - 1.4.5. gondoskodjon olyan biztonsági környezetről, amely az informatikai rendszer működése szempontjából kritikus folyamatok eseményeit naplózza, alkalmas a naplózás rendszeres (esetleg önműködő) és érdemi értékelésére, valamint lehetőséget nyújt a nem rendszeres események kezelésére is; biztosítsa, hogy az élesüzemi rendszerben felállított végfelhasználói hozzáférések egységes, zárt rendszert alkossanak, amelyek biztosítják az üzleti folyamatok megvalósulását, továbbá a végfelhasználók tevékenysége naplózásra kerül és a kritikus rendkívüli eseményekről automatikus figyelmeztetések generálódnak; biztosítsa, hogy az élesüzemi rendszerhez hozzáférést biztosító kiemelt jogosultságok szabályozottak, dokumentáltak és a vonatkozó belső szabályzat szerinti gyakorisággal ellenőrzöttek, továbbá a kiemelt jogosultságokkal elvégzett tevékenység naplózása megvalósul, a naplófájlok sérthetlensége biztosított és a kritikus rendkívüli eseményekről automatikus figyelmeztetések generálódnak; továbbá detektálja és kezelje az egyes biztonsági eseményeket;
 - 1.4.6. az általános információbiztonsági zársági követelmények teljesülését adminisztratív, fizikai és logikai intézkedésekkel, valamint a belső szabályzatnak mindenkor aktualizálásával is folyamatosan biztosítsa.
 - 1.5. A tőke megfelelés területén legkésőbb 2019. június 30. napjáig, az 1.5.1. pont tekintetében pedig legkésőbb 2019. december 31. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
 - 1.5.1. a vizsgálati megállapítás figyelembevételével valósítsa meg a konszolidált hitelkockázati tőkekövetelmény számításra vonatkozó projektjét, és azt ültesse át az üzleti gyakorlatába is;
 - 1.5.2. a jogszabály szerinti kedvezményes kkv-szorzó meghatározására vonatkozó gyakorlatot kövessen a tőkeszámítás során;
 - 1.5.3. a lakossággal szembeni kitettségek szegmensre vonatkozó besorolási algoritmusát úgy alakítsa ki, hogy ne csak ügyfél, hanem ügyfélcsoport szinten is vizsgálja a jogszabályban meghatározott kitettségi összeghatárt.
 - 1.6. A piaci kockázatok területén legkésőbb 2019. június 30. napjáig, míg az 1.6.3. pont kapcsán legkésőbb 2019. szeptember 30. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa az alábbiakat:
 - 1.6.1. képezze meg a határozat indokolásában megjelölt ügyletre vonatkozóan a jogszabály által előírt partnerkockázati tőkekövetelményt;
 - 1.6.2. a központi szerződő fél garanciaalapjához történő hozzájárulásokhoz kapcsolódó tőkekövetelmény-számításának jogszabályi megfelelését rendszeresen vizsgálja felül, megfelelően dokumentálja és jelentse a felügyeleti adatszolgáltatásában;
 - 1.6.3. biztosítsa a kockázatkezelési és vállalatirányítási rendszerek egységességét, összehangoltságát, következetességét, beleértve a partnerkockázati és CVA kockázati tőkekövetelményt számító rendszerek megfelelő működésének folyamatos biztosítását is.
 - 1.7. A betétbiztosítás területén legkésőbb 2019. június 30. napjáig teljesítse és azt követően folyamatosan biztosítsa azt, hogy a KBB adatállomány a jogszabálynak megfelelően csak biztosított betétet és betétest tartalmazzon, egyértelműen feltüntetett betétes név- és teljeskörű egyéb azonosító adatokkal, és tisztázza, hogy a KBB adatállományban „N” betéttípusúként feltüntetett betétek fizetési számlának vagy ügyfélszámlának minősülnek-e, valamint a startszámlák MÁK nyilvántartástól való eltérését, továbbá a KBB adatállomány előállításakor végezze el az ügyfélre történő konszolidálást.
- II. Az MNB kötelezi a Bankot, hogy a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzésére és megakadályozására irányuló tevékenysége végzése során, valamint az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések végrehajtása körében legkésőbb 2019. június 30. napjáig és azt követően folyamatosan tegyen eleget az alábbi felügyeleti intézkedéseknek:
- 2.1. teljes körűen mutassa be az akciótervben szereplő, a vonatkozó határozati megállapításokban foglalt szabályozási hiányosságok megszüntetése érdekében megtett intézkedéseit;
 - 2.2. a jogszabálynak megfelelően biztosítsa a tényleges tulajdonosi nyilatkozatok tartalmi megfelelőségét és teljes körűségét, valamint vizsgálja felül a vonatkozó megállapításban érintett ügyfélállományának dokumentáltságát, és szerezze be ismételtlen a módosított formában a 2017. szeptember 30. és 2018. április 8. napja között beszerzett tényleges tulajdonosi ügyfél-nyilatkozatokat;
 - 2.3. pótolja és igazolja az elmaradt képzési kötelezettségek teljesítését;

- 2.4. az okmánymásolás tekintetében a jogszabálynak megfelelően módosítsa az egyszerűsített ügyfél-átvilágításra vonatkozó belső szabályzatát és követett gyakorlatát;
 - 2.5. vizsgálja felül az alapítványi ügyfeleinek tényleges tulajdonosi nyilatkozatait, és szükség esetén a jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosítsa a tényleges tulajdonosi nyilatkozatok tartalmi megfelelőségét és naprakészségét, valamint mindenkor maradéktalanul tartsa be az ügyfél-átvilágítási kötelezettségre vonatkozó előírásokat, ennek érdekében erősítse meg folyamatba épített kontrolljait;
 - 2.6. mindenkor tegye meg a jogszabálynak megfelelő intézkedéseket a pénzügyi eszközök forrására vonatkozó információk beszerzése érdekében;
 - 2.7. valósítsa meg az egymással összefüggő pénzügyi tranzakciók átvilágítására vonatkozó rendszerfejlesztést és azt ültesse át az üzleti gyakorlatába is;
 - 2.8. mindenkor biztosítsa a Pénzmosás Elleni Szabályzata jogszabálynak való megfelelését.
- III. Az MNB rendkívüli adatszolgáltatás keretében előírja a Bank számára, hogy a határozat rendelkező részének I-II. pontjaiban foglalt kötelezettségekkel kapcsolatos intézkedések teljes körű végrehajtásának ellenőrzéséről készített – az igazgatóság által megtárgyalt és a felügyelőbizottság által jóváhagyott – belső ellenőri jelentését és az intézkedések végrehajtását alátámasztó dokumentumokat – az 1.1.4., 1.1.5., 1.2.1., 1.2.7., 1.4.2., 1.5.1., 1.6.3. és 2.2. pontokhoz kapcsolódó intézkedések kivételével – 2019. szeptember 30. napjáig, az 1.6.3. és 2.2. pontok vonatkozásában 2019. november 30. napjáig, az 1.1.4., 1.1.5., 1.2.1., 1.2.7., 1.4.2. és 1.5.1., pontok vonatkozásában pedig 2020. február 29. napjáig küldje meg az MNB részére, továbbá az 1.1.4. és 1.1.5. pontokhoz kapcsolódó intézkedésekről külön is, az intézkedések teljes körű végrehajtását megelőzően folyamatosan, az intézkedésekre meghatározott, legkésőbb 2019. december 31. napjáig terjedő teljesítési időszak alatt negyedévente írásban számoljon be az MNB részére.
- IV. Az MNB kötelezi a Bankot
- 4.1. a határozat rendelkező részének 1.1.3-1.1.6., 1.2.1., 1.2.4., 1.2.5.b)-1.2.7., 1.2.9. és 1.3.1-1.6.1. pontjaiban jelzett és a határozat indokolásának 1.1.3-1.1.6., 1.2.1., 1.2.4., 1.2.5.b)-1.2.7., 1.2.9. és 1.3.1-1.6.1. pontjaiban megállapított jogszabálysértések miatt összesen 16.200.000,- Ft, azaz Tizenhatmillió-kettőszázezer forint összegű bírság,
 - 4.2. a határozat rendelkező részének 2.1-2.3. és 2.5-2.7. pontjaiban jelzett és a határozat indokolásának 2.1-2.3. és 2.5-2.7. pontjaiban megállapított jogszabálysértések miatt összesen 7.800.000,- Ft, azaz Hétmillió-nyolcszázezer forint összegű bírság, azaz összességében 24.000.000,- Ft, azaz Huszonnégymillió forint összegű bírság megfizetésére.

Az MNB felhívja a Bank figyelmét, hogy amennyiben a határozatban előírt kötelezettségeknek nem, vagy nem teljes körűen, illetve késedelmesen tesz eleget, az MNB-nek jogszabályban biztosított további felügyeleti intézkedések alkalmazására, illetve bírság kiszabására van lehetőség.

Az MNB eljárása során eljárási költség nem merült fel.

A kiszabott bírságot a kiszabásáról hozott határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül kell az MNB 19017004-01678000-30900002 számú számlájára – „felügyeleti bírság” megjelöléssel, valamint a határozat számának feltüntetésével – befizetni. A bírság önkéntes befizetésének elmaradása esetén a közigazgatási végrehajtás szabályai kerülnek alkalmazásra. A bírság befizetésére meghatározott határidő elmulasztása esetén, a be nem fizetett bírságösszeg után késedelmi pótlék felszámítására kerül sor, amelynek mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének háromszáztízötöd része. A késedelmesen megfizetett késedelmi pótlék után nem számítható fel késedelmi pótlék. A késedelmi pótléket az MNB hivatkozott számú számlájára kell befizetni, a határozat számának feltüntetésével „késedelmi pótlék” megjelöléssel. A jogerősen kiszabott és meg nem fizetett bírságot, valamint a meg nem fizetett vagy késedelmesen megfizetett bírság miatt felszámított késedelmi pótléket az állami adóhatóság adók módjára hajtja be.

A határozat ellen közigazgatási eljárás keretében fellebbezésnek nincs helye, ugyanakkor az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a közléstől számított harminc napon belül jogszabálysértésre hivatkozással a határozat ellen keresetlevéllel közigazgatási pert indíthat a Fővárosi Törvényszék előtt. A perben a jogi képviselő kötelező. A keresetlevelet a Fővárosi Törvényszéknek címezve az MNB űrlapbenyújtás támogatási szolgáltatása igénybevételével kell benyújtani. (Az űrlapbenyújtás támogatási szolgáltatás elérhetősége: <https://www.mnb.hu/felugyelet/engedelyezes-es-intezmenyfelugyeles/hatarozatok-es-vegzesek-kerese>). A kereset benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban

azonnali jogvédelmet kérhet. A bíróság a pert fűszabály szerint tárgyaláson kívül bírálja el. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérheti. A tárgyalás tartása iránti kérelem elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

Budapest, 2019. március 05.

**A Magyar Nemzeti Bank nevében eljáró Pénzügyi Stabilitási Tanács
Dr. Matolcsy György
a Pénzügyi Stabilitási Tanács elnöke helyett:**

**Dr. Windisch László
a Pénzügyi szervezetek felügyeletéért és
fogyasztóvédelemért felelős alelnök**

ELEKTRONIKUSAN ALÁÍRT IRAT